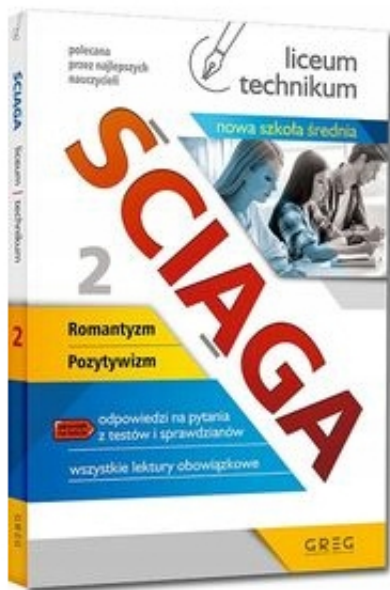

Link do produktu: <https://silesiabook.pl/sciaga-cz-2-liceum-technikum-po-reformie-p-767.html>

ŚCIĄGA cz. 2 LICEUM TECHNIKUM po reformie

Cena	15,99 zł
Nośnik	książka papierowa
Autor	Praca zbiorowa
Okładka	miękka
Tytuł	Ściąga liceum, technikum. Część 2. Romantyzm, pozytywizm
Wydawnictwo	Wydawnictwo Greg
ISBN	9788375179354
Klasa	1
Przedmiot	Język polski
Rodzaj	kompedium, repetytorium, opracowanie
Waga produktu z opakowaniem jednostkowym	0.23
Seria	Garfield
Wysokość produktu	7
Szerokość produktu	16.5
Numer wydania	3
Liczba stron	192
Język publikacji	polski
Rok wydania	2019

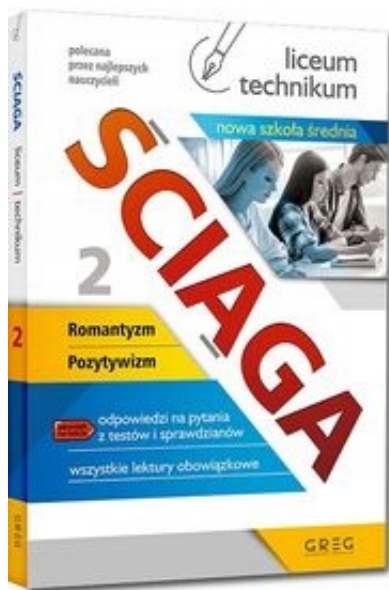
Opis produktu

Ściąga - liceum, technikum - cz. 2 - PO REFORMIE

Romantyzm / Pozytywizm

Książka zgodna z nową podstawą programową !

- ISBN: 978-83-7517-935-4
- rok wydania: 2023
- autor: Zespół redakcyjny Wydawnictwa GREG
- liczba stron: 152
- typ oprawy: oprawa miękka
- format: 165 x 235 mm
- waga: 287 g

Nowa Ściaga jest przeznaczona dla wszystkich uczniów, **którzy rozpoczynają naukę w szkole średniej po najnowszej reformie systemu edukacji.**

Obejmuje **wszystkie lektury obowiązujące z zakresu podstawowego**, które będą wymagane na sprawdzianach oraz na maturze z języka polskiego. Każda z lektur została dokładnie omówiona, zawiera **streszczenia i problematykę, spis bohaterów**, a całość uzupełniają notki biograficzne autorów. **Ponadto** zamieszczono w niej **analizy i interpretacje wymaganych na języku polskim wierszy** oraz omówiono cechy charakterystyczne każdej **epoki literackiej**. W części drugiej, **zgodnie z programem szkolnym**, omówiono epoki Romantyzmu i Pozytywizmu.

Książka napisana została **przystępnym, zrozumiałym językiem**, nie ma w niej niepotrzebnych, ponadprogramowych treści. Będzie doskonałą **pomocą przed odpowiedzią, sprawdzianem i egzaminem maturalnym** w nowej szkole średniej.

Nowoczesna i przejrzysta szata graficzna ułatwi zapamiętywanie!

Polecamy!

SPIS TREŚCI

Periodyzacja dziejów literatury (sinusoida Krzyżanowskiego)

ROMANTYZM

- Wiadomości o epoce
- Zygmunt Krasiński

Nie-Boska komedia

Streszczenie

Problematyka

- Adam Mickiewicz

Oda do młodości

Ballady i romanse

Lilije. Ballada (z pieśni gminnej)

Streszczenie

Problematyka

Romantyczność

Streszczenie

Problematyka

Świtez

Streszczenie

Sonety krymskie

Stepy akermańskie

Bakczysaraj

Bakczysaraj w nocy

Burza

Droga nad przepaścią w Czufut-Kale

Pielgrzym

Ajudah

Liryki lozańskie

Nad wodą wielką i czystą

Polały się łzy

Do *. Na Alpach w Splügen**

Do M***

Niepewność

Konrad Wallenrod

Streszczenie

Problematyka

Dziady cz. III

Streszczenie

Problematyka

- Cyprian Kamil Norwid

Bema pamięci żałobny-rapsod

Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie...

Czarne kwiaty

Do obywatela Johna Brown

Fortepian Szopena

Klaskaniem mając obrzękłe prawice

MOja piosnka (I)

W Weronie

- Juliusz Słowacki

Grób Agamemnona

Hymn (Smutno mi, Boże...)

Pogrzeb kapitana Meyznera

Rozłączenie

Sowiński w okopach Woli

Testament mój

Kordian

Streszczenie

Problematyka

POZYTYWIZM

- Wiadomości o epoce
- Adam Asnyk

Daremne żale

Do młodych

Karmelkowy wiersz

Miejmy nadzieję

Między nami nic nie było

Sonet IV

Ulewa

- Fiodor Dostojewski

Zbrodnia i kara

Streszczenie

Problematyka

- Eliza Orzeszkowa

Gloria victis

Streszczenie

Problematyka

- Bolesław Prus

Lalka

Streszczenie

Problematyka

Z legend dawnego Egiptu

Streszczenie

Problematyka

- Henryk Sienkiewicz

Potop

CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH BOHATERÓW

Maryś Tarłowski – dwudziestoletni chłopak, nazywany w obozie „małym Tarłowskim”; wyróżnia się spośród innych powstańców **delikatnością** (*na twarzy różowy i biały*) i nieśmiałością. Jest niepozorny, z natury łagodny, a przy tym wątłego zdrowia. W miarę rozwoju akcji Maryś przechodzi prawdziwą metamorfozę. Mimo że jest słabszy fizycznie od innych powstańców, dzielnie **walczy z wrogiem**, wykazując się takimi przymiotami, jak męstwo i nieustępliwość. Powstanie styczniowe wyzwoliło w nim siły i energię, których istnienia nikt by w nim nie podejrzewał. To właśnie Maryś, w czasie jednej z potyczek, **uratował życie samemu Romualdowi Trauguttowi**.

O Marysiu wiadomo, że najprawdopodobniej był sierotą, z bliskich pozostała mu jedynie **młodsza siostra Anielka**, wraz z którą przybył na Polesie z odległych stron. Zdobywszy gdzieś w wielkim świecie **wykształcenie i sławę młodego uczonego**, „naturalistę” – biologa, postanowił – jak się należy domyślać, za sprawą idei organicznikowskich – wyjechać do małego miasteczka i zająć się edukowaniem najbardziej potrzebujących wiedzy przedstawicieli nizin społecznych, czyli prostych, wiejskich dzieci. Maryś uczył w szkole, Anielka pomagała mu, jak potrafiła.

Maryś jest **bohaterem tragicznym**. Wykształcony naukowiec, subtelny i delikatny, w jednej chwili musi porzucić wszystko, co dotąd było mu bliskie, i ruszyć do walki o ojczyznę. Nie przychodzi mu to łatwo, ale poczucie obowiązku i powinności wobec ojczyzny jest najważniejsze.

Jagmin – bohater bez skazy. Został w utworze Orzeszkowej ukazany jako **człowiek i żołnierz doskonały**. Serdeczny druh i przyjaciel Marysia, gotów mu zawsze służyć pomocą. Jagmin przyrównany zostaje do Herkulesa (herosa z mitologii greckiej obdarzonego nadludzką siłą) oraz Scypiona (jednego z dwóch sławnych wodzów rzymskich z okresu wojen punickich). Zawsze zdyscyplinowany i gotów do walki, zawsze wykonujący rozkazy naczelnego wodza. W jednym z ostatnich epizodów, kiedy zachodzi potrzeba bronięcia namiotu z rannymi powstańcami przed żądnymi krwi ruskimi żołdakami, Jagmin zostaje ukazany jako anioł. Wśród żołnierzy cieszy się **ogromnym szacunkiem i poważaniem**, na jego rozkaz powstańcy pójść choćby w ogień.

Jego rodzinny dom znajdował się nieopodal lasów, w których przyszło mu walczyć. Gdy wybuch powstania styczniowe, to właśnie Jagmin przynosi Marysiowi i jego siostrze wiadomość o mobilizacji wojsk powstańczych. Tym samym to właśnie on staje się **siłą sprawczą**, dzięki której Maryś rusza do walki o niepodległą Polskę. Dowódca jazdy nie waha się oddać własnego życia, by bronić najbliższego przyjaciela. Jego ofiara okazuje się być, niestety, daremna. Ginie zarówno Maryś, jak i spieszący mu z pomocą Jagmin.

Romuald Traugutt – postać historyczna. Traugutt objął dyktaturę w sytuacji poważnego kryzysu sił powstańczych. Opisany przez Orzeszkową epizod z walk powstańczych ukazuje Romualda Traugutta jeszcze nie jako dyktatora powstania, ale jako dowódcę jednego z oddziałów powstańczych, działających na Polesiu. Postać Traugutta zostaje w noweli *Gloria victis* poddana zabiegowi **mitologizacji**. Orzeszkowa, poprzez odwołanie się do Biblii oraz historii Grecji, dokonuje nie tylko apoteozy powstania, ale gloryfikuje również Traugutta. Kiedy zabierał głos, przypominał Leonidasa, sławnego króla Sparty, który na czele trzystu Spartan powstrzymał w wąwozie pod Termopilami armię perską. Wszyscy Spartanie zginęli, ale ich ofiara stała się synonimem męstwa, bohaterstwa i patriotyzmu, gotowości oddania życia dla dobra ojczyzny. Porównanie do Leonidasa każe zwrócić uwagę na jeszcze jedną cechę Traugutta: **tragizm postaci**. O ile bowiem grecki bohater miał pewność, że jego ofiara nie pójdzie na marne, o tyle Traugutt takiej pewności nie miał. Sytuacja powstańców była ciężka, przeważające liczebnością i uzbrojeniem wojska rosyjskie triumfowały, walka o niepodległość Polski wydawała się skazana na niepowodzenie. **Traugutt został kolejno przyrównany do: Chrystusa, Mojżesza, Leonidasa.**

STRESZCZENIE

Pewnego dnia na polanę dotarł kilkusetosobowy oddział powstańców, walczących z rosyjskim zaborcą. Byli to młodzi ludzie, wszyscy nosili czworokątne czapki barwy amarantowej lub chabrowej. Żołnierze postanowili rozbić tu obóz. Najpierw zbudowali z gałęzi kilka namiotów: dla wodza, dla lepszych koni oraz dla przyszłych rannych. Później przygotowali pierwszą w tym miejscu wieczerzę, po spożyciu której wspólnie zaśpiewali przejmującą pieśń, pełną *skargi, ufności i prośby*. Oddziałem dowodził **Romuald Traugutt, człowiek świętego imienia**. W oddziale było dwóch młodych żołnierzy: **Maryś Tarłowski i Jagmin**, zakochany w siostrze Marysia, **Anielce**.

Powstańcy odnosili zwycięstwa, ale pewnego dnia doszło do starcia z przeważającymi siłami wroga. Ostatnie, tragiczne wydarzenia rozegrały się **w jesienią 1863 roku**. Maryś i Jagmin zginęli, poświęcając swoje życie za ojczyznę. Na miejscu zmagani stoi bezimienna mogiła powstańcza, na którą – wiele lat po powstaniu – przyszła kobieta w żałobie. Była to Anielka, która straciła ukochanego brata i ukochanego mężczyznę. Długo opowiadała zmarłym o swym wielkim cierpieniu. Kiedy podniosła się z klęczek, położyła na grobie przyniesiony krzyżyk. Potem odeszła, by nigdy już tu nie powrócić. Gdy leśne kwiaty skończyły swoją opowieść, wiatr już nie płakał. Zerwał się z mogiły i ruszył w drogę. Wznosząc się nad polanę, na cały głos zakrzyknął: *Gloria victis!* Przelatując nad lasem, a później nad polami, wodami, miastami i wioskami, wołał jeszcze nie raz: *Gloria victis!* – co oznacza: Chwała zwyciężonym!

KONRAD		KSIĄDZ PIOTR	
CYTAT	CECHA	CECHA	CYTAT
<i>Daj mi rząd dusz! Bo jestem niesmiertelny!</i>	chęć przewodzenia	świadomość potrzeby podporządkowania	Do Nowosilcowa <i>Młód się, bo strasznie Polska dokopała cię ręką: Usta, którymś wczasy szkodnymi szłaś (...), Te usta zły duch słowy szkodnymi szłaś (...), Obyś, grzeszniku, nigdy sam ich nie wyczytał, Obyś cię o znaczenie ich Bóg nie zapytał (...).</i>
<i>Co ja zechcę, niech wnet zgadną, Spełnią, tym się uszczęśliwią, A jeżeli się sprzeciwia, Niechaj cierpia i przepada.</i>	chęć podporządkowania sobie narodu, pragnienie władzy tyrańskiej	postrzeganie Polaków jako narodu wybranego – Polska Chrystusem narodów	<i>To namiestnik wolności na ziemi widomy! On to na słowie zbuduje ogrody Swoje kościoła! Nad ludźmi i nad królami podniesiony (...) A życie jego – trud trudów, A tytuł jego – lud ludów (...).</i>
<i>Mam być wolny (...) Lecz ja znam, co być wolnym z łaski Moskwi- cina. Lotry zdjąć mi tylko z ręk i nóg kajdany. Ale je włożą na duszę – ja będę wygnany!</i>	silne poczucie zniewolenia	silne poczucie wewnętrznej wolności, wynikające z absolutnej ufności Boga	<i>Jedli kto władzę cierpi, nie mów, że jej słucha; Bóg czasem daje władzę w ręce złego ducha.</i>

POZOSTALI BOHATEROWIE

Młodzież uwięziona przez carską policję (Jakub – Jakub Jagiello, Adolf – Adolf Januszkiewicz, Żegota – Ignacy Domejko, Tomasz – Tomasz Zan, Feliks Kólański, Jan Sobolewski) – Mickiewicz podkreśla ich **niewinność**, a czasem **nieświadomość powodu aresztowania** (np. Żegota twierdzi, że tylko słyszał o jakimś w Wilnie śledztwie i nie ma z tym nic wspólnego). Więźniowie są jednak świadomi, jakie wyroki zapadną, wiedzą też, że śledztwo odbywa się za ich plecami, tajnie, i nie mają możliwości obrony. Są to **ludzie odważni, szlachetni, gotowi oddać życie za ojczyznę**.

Pani Rollison – niewidoma matka Rollisona; stanowi symbol cierpienia polskich matek tracących synów i obserwujących ich cierpienie.

Doktor – postać z otoczenia Senatora, prototypem był August Bécu, ojczym Juliusza Słowackiego; zginął trafiony piorunem, co przepowiedział wcześniej ksiądz Piotr.

PLAN WYDARZEŃ

- Symboliczna zmiana imienia Gustawa na Konrada.
- Spotkanie więźniów w wigilijną noc w celi Konrada; opowieści o prześladowaniach, pieśni (w tym tzw. *Pieśń zemsty*).
- Wygłoszenie przez Konrada *Małej Improwizacji*.
- Wygłoszenie przez Konrada *Wielkiej Improwizacji*, w której czuje szczyt swoich twórczych możliwości i żąda od Boga władzy nad duszami; omdlenie ratuje go przed bluźnierstwem.
- Egzorcyzmy nad Konradem dokonywane przez Księdza Piotra.
- Modlitwa Ewy, dziewczyny spod Lwowa, za prześladowaną przez cara młodzież; symboliczne widzenie.
- Widzenie Księdza Piotra, w którym losy Polski zestawione są z losami Chrystusa i pojawia się symboliczna postać „namiestnika wolności”.
- Sen Senatora, w którym ujawniają się jego chorobliwa ambicja i żądza władzy oraz zaszczytów.
- Krytyczna ocena polskiego społeczeństwa, podzielonego na patriotów stojących przy drzwiach oraz służalczych wobec caratu generałów, damy, arystokratów siedzących przy stolikach. (*Salon warszawski*)
- Opowieść Adolfa o prześladowanym Cichowskim.
- Bał w Wilnie u Senatora „zakłócony” pojawieniem się Pani Rollison, szukającej pomocy u Senatora w sprawie swojego uwięzionego, katowanego syna.
- Przepowiedzenie przez Księdza Piotra śmierci Doktora i Bajkowa.
- Obrzęd Dziadów, podczas których ukazują się zjawy Doktora i Bajkowa.
- Wizja przedstawiająca zesłańców, wśród których wylania się tajemniczy pielgrzym.

FATALIZM LUDZKICH LOSÓW

Trzecim i głównym bohaterem tego opowiadania jest los – wyrok bogów: (...) *marne są ludzkie nadzieje wobec porządku świata (...) marne są wobec wyroków, które ognistymi znakami wypisał na niebie Przedwieczny! Człowiek i jego plany nic nie znaczą wobec wyroków losu, a jego cierpienie i śmierć są poddane odwiecznym prawom rządzącym życiem i naturą.* Przeznaczenie człowieka jest zdeterminowane czynnikami od niego niezależnymi, czasem niezgodnymi z jego wolą. Historia starego faraona paradoksalnie odzyskującego zdrowie i młodego następcy, który umiera przedwcześnie, może być wyrazem pesymistycznego podejścia samego Prusa, który zakładał, że człowiek, podejmując nieświadomione działania, celowo dąży do klęski.

Henryk Sienkiewicz

BIOGRAFIA

Henryk Sienkiewicz (1846–1916) – wybitny powieściopisarz, publicysta i nowelista. Początkowo pracował jako dziennikarz i felietonista (używał pseudonimu Litwos). Od 1872 r. zajął się również pisaniem powieści. Dużo podróżował, m.in. w lutym 1876 r. wyjechał do Ameryki, skąd przesyłał artykuły i felietony, napisał też wówczas kilka nowel i opowiadań. Do Polski wrócił w 1878 r. Od 2 V 1883 r. do 1 III 1884 r. publikował w „Słowie” *Ogniem i mieczem*, powieść, która przyniosła mu wielki sukces. Latą następną to praca nad *Potopem*, drukowanym w „Słowie” od 23 XII 1884 r. do 2 IX 1886 r. Również w „Słowie” ukazywała się trzecia część Trylogii, *Pan Wołodyjowski* – od 2 V 1887 r. do połowy V 1888 r. Trylogia ugruntowała dobre imię pisarza, ale największą sławę przyniosła mu ciesząca się do dziś międzynarodowym uznaniem powieść *Quo vadis*. W 1900 r. podczas uroczystości jubileuszu twórczości pisarz otrzymał w darze od narodu dworek w Oblęgorku koło Kielc. Ukoronowaniem sukcesu była Nagroda Nobla za całokształt twórczości przyznana mu w 1905 r.

Do najważniejszych utworów Sienkiewicza należą: *Ogniem i mieczem*; *Potop*; *Pan Wołodyjowski*; *Listy z podróży do Ameryki*; *Listy z Afryki*; *Szkice węglem*; *Bartek zwycięzca*; *Za chlebem*; *Janko Muzykant*; *Sachem*; *Bez dogmatu*; *Quo vadis*; *Krzyżacy*.

Potop

- Rodzaj literacki: epika
- Gatunek literacki: powieść historyczna

OKOLICZNOŚCI POWSTANIA UTWORU

Henryk Sienkiewicz przystąpił do pisania Trylogii mniej więcej 20 lat po klęsce powstania styczniowego. W społeczeństwie polskim dominowały nastroje przygnębienia i zniechęcenia, zarówno wobec kolejnych zrywów narodowo-wyzwoleńczych, jak i ideałów pozytywistycznych, które zaczęły się już dewaluować. Stąd cykl książek, których bohaterami są Polacy umiejący w krytycznych sytuacjach zjednoczyć się i sięgnąć po niepodległość albo obronić wolność i niezawisłość.

CZAS I MIEJSCE AKCJI

Akcja dzieje się w latach 1655–1657 w miejscach takich jak: Żmudź, Wielkopolska, Polesie, Częstochowa, Lwów, Zamość, Warszawa.

TYTUŁ

Tytuł *Potop* zapowiada, co jest osiłą utworu i w jakich czasach dzieje się akcja. **Potopem** zwyczajowo nazywa się wojnę polsko-szwedzką z lat 1655–1660. Można więc wywnioskować, że *Potop* jest powieścią historyczną, a po drugie – że znajdują się w niej motywy związane z patriotyzmem i poświęceniem dla ojczyzny w trudnych czasach.

POSTACIE FIKCYJNE I HISTORYCZNE

postacie fikcyjne	postacie historyczne
Andrzej Kmicic	Janusz i Bogusław Radziwiłłowie
Oleńka Billewiczówna	Gryzelda Wiśniowiecka
Anusia Borzobohata-Krasieńska	Butrymowice, Gościowice, Domasiewicz – szlachta zaściankowa z okolic Upity na Żmudzi
Panna Franciszka Kulwiczówna – ciotka i opiekunka Oleńki	Stefan Czarniecki – kasztelan krakowski, wódz wojsk polskich w walce ze Szwedami, później hetman polny koronny
Tomasz Billewicz, miecznik rosiński, opiekun Oleńki	Andrzej Karol Grudziński – wojewoda kaliski

pozwała na istnienie zła. Jego motywacje są altruistyczne, świadomie decyduje się na cierpienie i samotność.

ROMANTYCZNE KONCEPCJE ROLI POLSKI W DZIEJACH ŚWIATA

- **Mesjanizm** – nazwa pochodzi od hebrajskiego słowa *mesziah*, które oznacza człowieka przeznaczonego do pełnienia wyjątkowej, określonej misji. Mesjanizm był więc teorią historiozoficzną, zgodnie z którą zniewolony i uciemniony naród polski miał odegrać wyjątkową, dziejową rolę. Twórcą podstawowego wariantu mesjanizmu polskiego był A. Mickiewicz (III cz. *Dziadów* – *Widzenie Księdza Piotra*). Poeta ukazał Polskę jako Chrystusa narodów, zbawiciela, za sprawą którego świat odrodzi się do nowego życia.
- **Winkelriedyzm** – teoria przeciwna mesjanizmowi, stworzona przez J. Słowackiego (*Kordian*). Według niej Polacy, stojąc na czele zniewolonych narodów, powinni aktywnie walczyć o wolność i niepodległość, a nawet, jeśli trzeba, poświęcić się w tej walce.

NAJWAŻNIEJSZE POJĘCIA EPOKI

Absolut	Pierwotny byt, którego prawa rządzą światem; można się do niego zbliżyć dzięki uczuciu, intuicji i wierze, poprzez kontakt z naturą.
Idealizm	Przyznanie pierwszeństwa w poznaniu świata wartościom duchowym, pierwiastkom metafizycznym, tajemniczym, pierwotnym.
Ironia romantyczna	Dystans między twórcą i jego światem a rzeczywistością dzieła i jego bohaterów, co prowadzi do demaskacji utworu przez samego autora. Mistrzem ironii romantycznej w Polsce był J. Słowacki (<i>Beniowski</i> , <i>Balladyna</i>).
Ludowość romantyczna	Pojęcie związane z mistycyzmem. Romantycy uważali, że lud w szczególny sposób obdarzony jest takimi właściwościami, jak: „czucie”, wiara, intuicja – ponieważ żyje w styczności z naturą, która nie jest skażona przez cywilizację. Dla romantyków polskich lud posiadał jeszcze jedną, bardzo ważną cechę: tu zachowała się specyficzna kultura duchowa – świadectwo odrębności narodowej.
Miłość romantyczna	Romantycy uważali, że istnieją dusze sobie przeznaczone, pokrewne, bliźniacze. Idealna miłość jest możliwa wyłącznie między nimi – przejawia się to w komunii dusz, dającej poczucie raju na Ziemi. Romantycy wierzyli, że takie dusze spotykają się również w niebie. Twierdzili też, że miłość ma boskie pochodzenie, stąd często w literaturze romantycznej pojawiały się mistyczne cechy

Miłość romantyczna	kochań. Miłość romantyczna najczęściej jest nieszczęśliwa, niespełniona, prowadzi do śmierci, na drodze kochanków zwykle stają konwenanse, nierówność społeczna itp.
Mistycyzm	Prąd religijno-filozoficzny, którego głównym założeniem była możliwość ponadmysłowego kontaktu człowieka z bóstwem za pomocą intuicji (grec. <i>mistikos</i> – tajemny, ukryty). Romantycy uznawali istnienie wewnętrznego „widzenia” i „słyszania”, które daje możliwość komunikowania się z absolutem i naturą.
Natura	Według romantyków to pierwotny byt, tajemniczy, niezbadany, wiecznie żywy. Najważniejszą cechą natury jest możliwość odradzania się . Człowiek jest częścią natury, a kontakt z nią umożliwia samopoznanie i akceptację siebie i świata.
Orientalizm	Jeden z ważniejszych nurtów literatury romantycznej. Charakteryzował się fascynacją egzotyką Wschodu (Orient – Wschód), która obejmowała obyczajowość, język, kulturę, religię, pejzaż. Jej wyrazem były liczne podróże artystów na Wschód, m.in. Byrona, Mickiewicza, Słowackiego, a efektem m.in.: <i>Sonetu krymskie</i> A. Mickiewicza, <i>Giaur</i> G.G. Byrona.
Poezja i poeta	Poezja była przez romantyków traktowana jako tajemniczy „głos wnętrza”, efekt zetknięcia się natchnionego poety z absolutem, dlatego według nich prawdziwa poezja jest twórcza, a artysta to kreator . Każdy akt twórczy jest analogią pierwotnego aktu – stworzenia świata, każdy poeta – naśladowcą Boga. Romantyczny poeta to kapłan, przewodnik, umiejący poruszać tłumy, geniusz, natomiast literatura romantyczna to literatura będąca siłą polityczną.
Towianizm	Idea historiozoficzna stworzona przez Andrzeja Towiańskiego . Uważał on, że nadeszła „epoka Chrystusa”, w której Polska ma do spełnienia mistyczną rolę odkupienia innych narodów. Idea towianizmu wywarła ogromny wpływ na Adama Mickiewicza, któremu Towiański schlebiał, nazywając poetę m.in. rycerzem kamiennym, zakonnikiem, Dziewicą Orleańską, prorokiem przed Chrystusem.
Tyrteizm	Idea bohaterstwa, walki o wolność, niepodległość. Termin wywodzi się od patriotycznej poezji starożytnego poety greckiego Tyrteasa. Echa tyrteizmu pobrzmiewają w twórczości Mickiewicza, Słowackiego i Krasińskiego.
Wieszcz	Geniusz twórczy, romantyczny kreator, którego poezja to zapis doświadczenia, jakim jest spotkanie z absolutem, tym, co tajemnicze, metafizyczne, mistyczne.